

Rozstrzygnięcie nadzorcze

Na podstawie Na podstawie art. 91 ust. 5 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022r. poz. 559) oraz art. 28 ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503) **stwierdzam nieważność uchwały nr XLVII.264.2022 Rady Gminy Komprachcice z dnia 28 marca 2022 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Wawelno.**

Uzasadnienie

28 marca 2022 r. Rada Gminy Komprachcice podjęła uchwałę nr XLVII.264.2022 w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Wawelno.

Zgodnie z art. 20 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, Wójt Gminy Komprachcice przedstawił Wojewodzie Opolskiemu w dniu 31 marca 2022 r. przedmiotową uchwałę wraz z dokumentacją prac planistycznych w celu oceny ich zgodności z przepisami prawa.

Po przeprowadzeniu czynności sprawdzających organ nadzoru pismem z 25 kwietnia 2022 r., na podstawie art. 61 § 1 i 4 ustawy z 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r., poz. 735 ze zm.), w związku z art. 91 ust. 5 ustawy o samorządzie gminnym, zawiadomił Przewodniczącego Rady Gminy Komprachcice o wszczęciu postępowania nadzorczego.

28 kwietnia 2022 r. do tutejszego organu nadzoru wpłynęły wyjaśnienia Przewodniczącego Rady Gminy wobec podniesionych zarzutów. Analiza tych wyjaśnień oraz przedłożonej uchwały wraz z dokumentacją prac planistycznych wykazała naruszenie art. 20 ust. 1 w związku z art. 9 ust. 3 i 4 ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym skutkujące podjętym rozstrzygnięciem nadzorczym.

Zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego uchwała rada gminy po stwierdzeniu, że nie narusza on ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Charakter prawny studium i jego rola w kształtowaniu polityki przestrzennej gminy jest oczywisty i nie budzi żadnych wątpliwości interpretacyjnych. Przepisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ustanawiają obowiązek uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które:

- określa politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego (art. 9 ust. 1),
- sporządza się w granicach administracyjnych gminy (art. 9 ust. 3),
- jest wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych (art. 9 ust. 4).

Studium jako obowiązkowy akt wewnętrznego kierownictwa gminy pozwala na realizację jednego z jej podstawowych zadań własnych. Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy, w tym uchwalanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, z wyjątkiem morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej oraz terenów zamkniętych, **należy do zadań własnych gminy.**

Zapisany w art. 9 ust. 4 ustawy obowiązek zachowania zgodności planu miejscowego z ustaleniami studium wynika z konieczności kontynuowania przez gminę w planach miejscowych wypracowanego na etapie sporządzania studium społecznego konsensusu co do lokalnych zasad zagospodarowania oraz umożliwienia realizacji na obszarze gminy inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym uprzednio wprowadzonych do studium. O wadze lokalizacji tych inwestycji w studium świadczy możliwość

władczej ingerencji organu nadzoru w sytuacji gdy rada gminy nie uchwaliła studium, nie przystąpiła do jego zmiany albo, uchwalając studium, nie określiła w nim obszarów rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym, wojewódzkim i metropolitalnym, ujętych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa. Wojewoda, po podjęciu czynności zmierzających do uzgodnienia realizacji tych inwestycji, wzywa radę gminy do uchwalenia studium lub jego zmiany w wyznaczonym terminie. Po bezskutecznym upływie tego terminu wojewoda sporządza miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego albo jego zmianę dla obszaru, którego dotyczy zaniechanie gminy, w zakresie koniecznym dla możliwości realizacji inwestycji celu publicznego oraz wydaje w tej sprawie zarządzenie zastępcze (art. 12 ust. 3).

Polityka przestrzenna gminy zawarta w studium dotyczy szerokiej gamy aspektów środowiskowych, prawnych, ekonomicznych i demograficznych określonych w art. 10 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu, a kształtowania jest na podstawie uwarunkowań, których przykładowy katalog określa art. 10 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Każda decyzja planistyczna rady gminy w formie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego musi realizować politykę przestrzenną zapisaną w studium. Polityka ta wymaga okresowych aktualizacji wraz ze zmieniającymi się uwarunkowaniami rozwoju gminy. Zgodnie z art. 32 ww. ustawy, w celu oceny aktualności studium i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium, z uwzględnieniem decyzji zamieszczonych w rejestrach, o których mowa w art. 57 ust. 1-3 i art. 67, oraz wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu miejscowego. Wójt, burmistrz albo prezydent miasta przekazuje radzie gminy wyniki analiz, o których mowa

w ust. 1, po uzyskaniu opinii gminnej lub innej właściwej, w rozumieniu art. 8, komisji urbanistyczno-architektonicznej, co najmniej raz w czasie kadencji rady. Rada gminy podejmuje uchwałę w sprawie aktualności studium i planów miejscowych, a w przypadku uznania ich za nieaktualne, w całości lub w części, podejmuje działania, o których mowa w art. 27. Przy podejmowaniu uchwały, o której mowa w ust. 2, rada gminy bierze pod uwagę w szczególności zgodność projektu studium albo planu miejscowego z wymogami wynikającymi z przepisów art. 10 ust. 1 i 2, art. 15 oraz art. 16.

Reasumując – każda gmina nie tylko musi sporządzić studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla obszaru w granicach administracyjnych aby skutecznie wykonywać zadania własne, ale ponadto ma obowiązek systematycznego aktualizowania tego aktu.

Rada Gminy Komprachcice podejmując kontrolowaną uchwałę stwierdziła jej zgodność z ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Komprachcice przyjętego uchwałą nr XXI.143.2016 z 14 grudnia 2016 r. Akt ten określał uwarunkowania rozwoju przestrzennego oraz politykę przestrzenną gminy w granicach administracyjnych obowiązujących do końca 2016 r. Zmiana granic administracyjnych gminy, która nastąpiła z dniem 1 stycznia 2017 r. wymaga od władz gminy określenia na nowo jej polityki przestrzennej. Zmianie uległy bowiem zasadnicze dla tej polityki elementy: obszar gminy i stan ludnościowy.

Studium gminny Komprachcice, którego ostatnia aktualizacja nastąpiła w 2016 r., nie określa kierunków rozwoju przestrzennego gminy Komprachcice w oparciu o jej zmienione uwarunkowania rozwoju. W tym stanie rzeczy studium to nie może stanowić podstawy jakichkolwiek decyzji planistycznych w formie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a stwierdzenie zawarte w § 1 kontrolowanej uchwały „*Stwierdza się, że uchwalana zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Komprachcice, nie narusza ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Komprachcice, uchwalonego w formie ujednoczonej uchwałą nr XXI.143.2016 Rady Gminy Komprachcice z dnia 14 grudnia 2016 r.*”, należy uznać za pozbawione jakiegokolwiek treści normatywnej. Każda decyzja Rady Gminy Komprachcice oparta na ustaleniach nieaktualnego studium może wywołać negatywne skutki dla realizacji zadań własnych gminy i inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym. Prawidłowo przygotowana uchwała w sprawie nowego planu

albo zmiany planu obowiązującego musi odnosić się do studium gminy odzwierciedlającego jej aktualne granice i stan demograficzny. Kontrolowana uchwała nie spełnia tego wymogu.

W nawiązaniu do wyjaśnień Przewodniczącego Rady Gminy tutejszy organ nadzoru podkreśla, że nie kwestionuje faktu obowiązywania na obszarze gminy Komprachcice uchwały z 2016 r., ale to, że akt ten stanowi wciąż podstawę podejmowania decyzji planistycznych, pomimo swojej oczywistej nieaktualności. Formuła o nienaruszaniu uchwalanym planem studium oznacza w istocie stwierdzenie zgodności ustaleń planu z polityką przestrzenną gminy, a polityki tej gmina Komprachcice nie posiada pomimo formalnego obowiązywania studium – co wykazano na wstępie.

Stwierdzone naruszenie prawa uznać należy za istotne, bo w sposób jednoznaczny naruszające interes społeczny i publiczny.

W tym stanie rzeczy orzeczono jak na wstępie.

Pouczenie

Na podstawie art. 98 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym niniejsze rozstrzygnięcie może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu, za moim pośrednictwem, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

z up. Wojewody Opolskiego
Zastępca Dyrektora Wydziału Infrastruktury i
Nieruchomości

Małgorzata Zagaja